

[...] ponti tabujának provokatív profanizálásával a szent család motívumát a lumpenlét alpári hétköznapiságára játszatja rá, de a szakralitás demitizáló kifordításának rendkívül ötletes nyelvi megoldottsága sem tudja többrétűen árnyalni, kiterjeszteni a versszervező poén nagyerejű, kihívó gesztusát, a legjobb művek gazdag jelentéskonnótációival ellentételezni a tagadás sértő, romboló demonstrativitásának szemléleti-poétikai mozzanatát. A *Petőfi tér melody*ban az erőt és a tehetetlenséget egyszerre érzékeltető verszene dübörgő sodrása, a *Vízigót vasárnapokban* az ismétlő technika jelentésszerű monotonája, *A személyi követő éji dalában* a behelyezkedés leleplező iróniája, a *Songban* a rím- és ritmusképlet kommersz áttetszősége meríti ki, s kódolja túlzottan direkt módon egy mozdulatlanságba, hazugságba, nyelvi közhelyekre fúló kor ábrázolásának például a címadó versben, az *Örökhétfőben* megnyíló összetett beszédmódbeli távlatait. A kötet az ismeretebb darabok csoportján túl is viszonylag nagy arányban tartalmaz olyan költeményeket, melyek energiáikat a közízlés és a verskultúra határátlépéseinek itt-ott öncélúnak tetsző megoldásaiban (*K. M. szerelmes éneke*), a kép- és nyelvteremtő fantázia zabolatlanságában élnek föl (*Casanova kihunyó öntudata*, *Apróhirdetés*, *Ezt megbeszéltük*, *Erotikus*, *A konyhafőnök ajánlata*, *Elkezdék félni*), vagy reflektált megoldatlanságukat – mint a *Nagymama Szálasi-ábrázolásában*, vagy az *Egy vers elindul... szar-metamorfozisaiban* – a zárlat fokozó halmozásaiba futtatják bele. Az *Örökhétfő* versvilága ugyanis mindvégig pontosan tud arról a diszkrépanciáról, ami a versnyelv indulati telítettsége, alulstilizáltsága, szélsőségesen antipoétikus karaktere, valamint a formaalkotás alkati igényessége, a versötletek, érzékeléstartalmak kompakt lírai elrendezhetősége, összefoghatósága közt *feloldhatatlanul* fennáll. S ha ez az ösztönösségtől távol álló alkotói tudatosság ismeretében nem is lehet különösebben meglepő, a kötet talán legnagyobb erénye abban ragadható meg, hogy ezt a tudást nem elfedni igyekszik, hanem éppen ellenkezőleg: poétikája szerves részévé, hatóelemévé teszi. A *Büszkélkedés* deklaratív módon is szembenéz a befejezettség, a lezárhatóság hiányával („Nézz szét ezeken a. / Ezt mind én hagytam abba. / Amikor a legkevésbé szerettek volna abbamaradni.”), a *Ne lankadjunk, próbáljunk meg egy szépet kettős szerkezete* nyíltan tematizálja és tematizálja azt („A jövőtől, remélem, megkímélik // szellemem pusztulékony szerveim, / igazán valami szépet akartam írni neked, te kedves, / hát ez nem ment, és ráadásul aludni se hagyjak, / akkor legalább gyorsan véget vetek ennek a kurva szonettnek. / Minden folytatódással szemben van némi / averzióm, s ha valamit: tudom mitől kell félni.”), legtöbbször azonban a szövegszervezés belső feszültsége rejtet-

ta, hogy Torgyán József képviselő epithetonjai (vallásgyalázó, magyarygűlölő udvari költők és írók) (...) felháborodott kacajba fulladnának (ha az újságok jóvoltából megismerhetnénk őket)”, s aggályosnak tartva, hogy mindez – mint a politikai színtérre berángatott tipikusan nem politikai kérdés – az országgyűlésben hangzott el (Népszabadság, 1996. április 20. 11.).

Az ügynek egyébiránt érdekes vidéki sajtója is támadt. A *Hajdú-Bihari Nap* című napilapban Fazekas Valéria közölt cikket (Spiró Györgyöt és Eörsi Istvánt is bevonva) a díjazottak ízléstelenségéről. Esterházyt és Petrit idézve megállapítja, hogy „Bármennyire támogatjuk is az írói szabadságot, bármennyire szeretjük is a költői képzelet szárnyalását, a fent említett példák sértik a jó ízlésű embereket”, majd a vallomások ténymegállapítást értékelő irodalomtörténeti összevetésbe fordítja át: „Mert csöppnyi különbség mégiscsak akad Petri, Spiró, Eörsi avagy Petőfi, Ady, Kölcsey között. Az előbbieknél tehetségükből, szándékaikból csak arra futja, hogy gúnyolódjanak a nemzeten, az utóbbiak pedig épp nemzetféltésből, honszeretetből fogalmazták meg aggódó, kritizáló sorikat” (Csöppnyi különbség. *Hajdú-Bihari Nap*, 1996. május 4. 8.). Ugyanez az újság egy olvasói levél közlésével is visszatér az ügyre: Murányi Edit a Kossuth-díj megszüntetését s a magyarellenesség ligába, nihilista klubba történő tömörülését javasolja, ahol kisebb ligás- és klubdíjak mellett Göncz-díj is létesülhetne, majd az inkriminált két szerzőt „csak ennyi” mondanivalója miatt sajnálatában részesítve figyelmünkbe ajánlja a Függetlenségi Nyilatkozatnak a szabadságra vonatkozó passzusait, s mert megsértették mint keresztény, magyar állampolgárt, reméli, hogy elnézést fognak tőle kérni (*Az olvasó is ember*. *Hajdú-Bihari Nap*, 1996. május 11. 8.).

[...]